

Landbosenior 25-års jubilæum 13. maj 2023.

Tak for invitationen til at holde festtalen i dag. Det er en stor ære! Især fordi LandboSenior i Sønderborg er en succeshistorie!

Man kan sige at med baggrund i 1. vers af sangen om "Livstræet" (Erik Lindebjerg, 1985) er Landbosenior klubben opstået, fordi:

**"Der er så meget, der kan trykke
gøre dagen trist og grå
se de folk der uden lykke
bare går og går i stå"**

Så er det nemlig bedre at være sammen med andre om at have nogle gode oplevelser og samtidig dyrke et godt socialt samvær!

Går vi godt og vel 25 år tilbage i februar 1998 inviterede Landboforeningen for Als og Sundeved til møde om oprettelsen af en seniorklub.

Vi havde gang i meget nyt især omkring markedsføring af landbruget, så det kom til at fremstå mere positivt og udadvendt. Vi havde kort forinden ansat Christian Benedict Møller som sekretær især med førnævnte formål. Alle disse aktiviteter gjorde, at hvis vi også skulle starte en Seniorklub op, måtte de passive medlemmer som var de potentielle medlemmer selv trække læsset. Vi ville kun fungere som igangsættere.

Til formålet havde vi inviteret I.C. Mortensen, som i øvrigt var min gamle lærer fra Vejlbj Landbrugsskole, til at komme og motivere. Han havde været med til at starte en tilsvarende klub op i Århus og der var startet andre klubber forskellige steder i landet, efter at den landsdækkende seniorklub var oprettet. Så "so ein ding müsten wir auch haben".

Og sådan blev det.

Der blev valgt en gruppe som lavede vedtægter, drøfte hvilke arrangementer der kunne være interessante for kommende medlemmer og forberede stiftende generalforsamling.

Vi tilbød fra landboforeningen at bidrage med et lille økonomisk tilskud til at starte op og desuden sekretærhjælp.

Og så gik det ellers derud af.

Jeg må så indrømme at min deltagelse eller opfølgning stoppede umiddelbart efter. Jeg fik nemlig travlt med at snakke fusion med samtlige sønderjyske landboforeninger, hvor vi som udgangspunkt ville lave en stor landboforening i Sønderjylland. Det startede egentlig med at vi fik nys om at de fire vest-sønderjyske landboforeninger var i gang med at samle sig til en.

Vi inviterede derfor os selv til møde med de andre for at prøve at lave en stor forening. Det lykkedes jo som bekendt ikke, men resultatet blev at vi sammen med Åbenrå stiftede LandboSyd.

Og resten kender i jo. Vi fik dannet en stærk forening med en virkelig god rådgivningsvirksomhed bag, samlet i Åbenrå.

Det betød så også at Christian Benedict Møller søgte nye udfordringer og at i dermed mistede en god sekretær.

I havde dog været i gang så længe og fået et godt fundament til at fortsætte selv. Og det hverken uden økonomisk hjælp eller sekretærhjælp.

Så man må sige at det blev en succeshistorie. Og siden er det gået rigtig godt med mange spændende arrangementer og socialt samvær.

For 25 år siden var der gang i udviklingen inden for landbruget. Det var miljøkrav, hvor mindre brug af kvælstof og pesticider stod højt og der var strukturudvikling med færre landbrug og meget mere. Vi har stadig udfordringer og landbruget udvikler sig konstant - benytter sig af den viden som forskning og udvikling bidrager med til at gøre landbruget bedre dag for dag og desuden tilpasser sig omgivelsernes krav.

Så hvordan er Landbrugets nuværende situation?

Jeg kommer her med nogle korte statements om de forskellige grene, som viser lidt om situationen i landbruget i dag.

Klima/CO₂: Hele sektoren står mere eller mindre i stampe grundet den kommende CO₂ afgift. Ingen ved hvor belastende afgiften vil blive. Og i debatten er der to modsatrettede fortællinger om dansk landbrug, set med klimabriller. Den ene går ud på at dansk landbrug skal og må decimeres, hvorimod den anden går ud på at Danmark faktisk godt kan bevare en stærk fødevarerproduktion og sænke klimaaftrykket. Heldigvis bekræfter et helt hold fra Århus Universitet den sidste fortælling.

Svinesektor: Slagtegrise produktionen i DK er i krise, grundet den meget lave notering i forhold til høj puljenotering på smågrise og høje foderomkostninger. DC lukker slagteri og det er nok ikke den sidste lukning, hvis der ikke snart sker noget.

Mælkeproduktion: Har haft en fantastisk indtjening de seneste år og kvægsektoren - har meget fortjent - kunnet konsolidere sig. Nye krav i 2034.

Planteavl: Plantevarer er kommet i høj kurs, grundet krav om at spise mindre kød. Isoleret set er kornpriserne præget af krigen i Ukraine. CA og pressionslandbrug.

Økologi: Den økologiske produktion er i vækst, grundet krav om brug af færre kemikalier, pesticider og handelsgødning og mere skånsom produktion. Isoleret set er økologien presset af inflationen. Forbrugerne køber færre økologiske produkter når pengene er knappe.

Og samtidig fortsætter strukturudviklingen!

Ordet "LandboSenior" beskriver flere ting. Det har noget med landbruget at gøre og det har noget med seniorer at gøre. Det har også noget at gøre med mennesker der har været med i og været vidner til en voldsom udvikling i dansk landbrug. Og det har noget med varme og fællesskab at gøre, sådan klinger det i hvert fald i mine ører. Så selvom i ikke er aktive landmænd længere, så er 25 års jubilæet beviset på at i er aktive endnu!

Benny Andersen har skrevet et digt som hedder "Endnu" fra samlingen "Denne kommen og gåen". Det understreger meget godt at ved at være i nuet - er man her endnu:

**"Endnu synger solsorten
endnu ormer regnormen sig gennem græsset
i håb om at solsorten har for travlt med at synge**

**Der er kommet nogle prikker for mit ene øje
men endnu kan jeg se med resten af det
og det andet ser endnu ganske klart**

**Det ord
Endnu
jeg er endnu ikke sikker på
hvor trykket bør lægges
på END eller NU
tidligere lagde jeg trykket på NU
nu er jeg mere tilbøjelig til
at lægge trykket på END
men solsorten synger cirka
Yi dyi dydl du endnu endnu
med tryk på sidste stavelse
og den må vel vide det
og jeg får det ENDnu bedre ved
at være her endNU."**

Den teknologiske udvikling kører stadig på fuldt drøn, så jeg tænkte at jeg kunne bruge det nyeste skud på stammen og lade chatrobotten eller kunstig intelligens lave min tale til i dag.

Jeg fodrede den med få ord som:

"tale til jubilæum, landboforeningen for Als og Sundeved tog initiativ til at starte klubben. Samler pensionerede landmænd/kvinder til fælles arrangementer, rejser, udflugter og socialt samvær".

ChatGPT: læs teksten op.

Det tog robotten ca. fem sekunder om at lave denne tekst!
Jeg synes så den var lidt for upersonlig og lidt kedelig, men det er jo alligevel fascinerende!

Jeg vil slutte med citere omkvædet i sangen om "Livstræet", som meget godt beskriver hvad resultatet af LandboSenior aktiviteter medfører:

**"Lad dem lege i livstræets krone
lad dem føle, at livet er stort
lad dem skue de blå horisonter
og himmelhvælvingens port."**

Tak for ordet.

Inden jeg slutter vil jeg beklage at jeg må forlade jeres selskab efter min tale. Jeg kommer lige fra en 70 års fødselsdag og skal tilbage til den, så jeg sammen med min kone Inger kan fortsætte med at fejre vores meget gode ven Doddi.